

N:o 174.

Af herr **A. Persson** i *Mörarp*, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om sammanförande i en författning af gällande bestämmelser i fråga om rust- och rotehållares skyldighet att anskaffa manskap och hästar samt verkställa transporter.*

Bland de stadganden, hvilka äro ytterst svåråtkomliga och för den i författningskunskap ej hemmastadde snart sagdt omöjliga att taga reda på, intaga de föreskrifter, som gälla för rust- och rotehållare, med afseende å deras skyldigheter att anskaffa och för approbation uppvisa manskap och hästar för den indelta härens vidmagthållande samt deras skyldigheter att transportera och förvara effekter af hvarjehanda slag, troligen det mest framstående rummet. De föreskrifter, som i dessa afseenden gälla, äro oftast tillkomna genom kongl. bref och genom generalorder, hvarutaf det ena kongl. brefvet upphäfver det andra, mer än en gång dock endast i hvad det rör något visst regemente; och i följd af allmogens besvär från ena eller andra orten hafva föreskrifter tid efter annan blifvit utfärdade i dessa hänseenden för de olika regementena, så att någon enhet eller konsekvens i stadgandena näppeligen kan sägas vara rådande. Det är dock ingalunda ett ringa fåtal personer, som hafva att åtlyda dessa föreskrifter, men utan öfverdrift kan man våga det påståendet, att ytterst få af dessa — ja knappast en bland hundra — ega full kännedom härom; och icke sällan finner man, att bland dem, som hafva att tillämpa stadgandena, ett begär att öfverskrida sin befogenhet är till finnandes, vare sig nu att detta kommer af okunnighet om gällande föreskrifter eller af öfverdrifvet tjenstenit. Huru som helst, vållar detta, att oftast måste en blind lydnad, med deraf följande större pekuniära uppoffringar än hvad må hända rätt och skäligt är, för vederbörandes fordringar iakttagas, derest man vill undvika ett blott allt för ofta upprepadt, ganska långt gående godtycke och trakasseri.

Hvilken vigt och betydelse, som ligger derpå att hvarje individ, som har att lyda landets lagar, också lärer att känna dem, behöfver icke här framhållas. På det detta må varda möjligt, böra de stadganden, som gälla för ett och samma fall, så vidt möjligt sammanföras till ett ställe, på det vederbörande, som hafva att rätta sig efter gifna föreskrifter, lättare må kunna derom skaffa sig kännedom. Detta gäller företrädesvis de fall, då under längre tider föreskrifter i samma sak tid efter annan blifvit utfärdade. Riksdagen har ock förut erkänt angelägenheten utaf att så gå till väga, då Riksdagen år 1882 begärde få sammanförda uti en författning de stadganden, som då gälde angående folkskolan.

Visserligen föreligger nu en kongl. proposition derom, att indelta kavalleriet försattes på vakans, och de rustande emot erläggandet af en bestämd årlig afgäld befrias från skyldigheten att anskaffa hästar och manskap. I fall detta förslag antages af Riksdagen, kan det synas som den framställning, jag här nedan föreslår, skulle vara öfverflödig, i hvad den rörer indelta kavalleriet. Så är dock icke förhållandet; ty äfven om den kongl. propositionen bifalles, är det dock ovisst, om de rustande varda befriade från naturaprestationerna, då detta är beroende på Riksdagens bifall till framtida anslag för ändamålet, i likhet med hvad som stadgats för båtsmanshållets vakansättning.

Skäl torde sålunda icke saknas för den vördsamma hemställan,

att Andra Kammaren måtte för sin del besluta, att Riksdagen må i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes gå i författning derom, att alla nödiga bestämmelser i fråga om skyldigheten för rust- och rotehållare så väl att anskaffa manskap och hästar som dessas uppvisning vid approbationsmöten, till indelta arméns vidmagthållande, som dem åliggande transportskyldigheter äfvensom ansvaret för underlåtenhet häraf måtte sammanföras uti ett författningsstadgande.

Stockholm den 8 februari 1889.

Anders Persson.